

ÀMBIT: Lingüístic **NIVELL:** 4t ESO

MATÈRIA: Llengua catalana i literatura **ÀREA:** Llengües romàniques

Objectius competencials

Es tractaran les unitats següents, que permetran avaluar les competències pròpies de l'àmbit juntament amb les competències transversals:

Dimensió comprensió lectora Textos escrits i multimèdia (CC1, CC19, CC21, CC23):

o Àmbits: vida quotidiana, relacions socials, vida acadèmica i mitjans de comunicació.

o Gèneres de text narratius, descriptius, conversacionals formals, predictius, persuasius, instructius, expositius, argumentatius i administratius (carta a

l'administració, instància, currículums, sol·licitud de feina, carta de presentació,

formularis). o Estructura dels textos. Textos audiovisuals (CC1, CC23): o Relacions

entre text, elements icònics i simbòlics, so. o Seqüències audiovisuals. o Anàlisi

autònoma i interpretació. Cerca d'informació (CC3): o Estratègies de consulta per

comprendre i ampliar el contingut dels textos. o Estratègies prèvies a la cerca. o

Utilització de fonts diverses, de creixent grau de dificultat. Estratègies de comprensió

lectora (CC2, CC15): o Intenció comunicativa i actitud del parlant. o Idees principals i

secundàries. o Inferències. o Contrast amb coneixements propis. o Quadres sinòptics,

esquemes, mapes conceptuals, xarxes digitals... Anàlisi intratextual i intertextual:

perspectives única, múltiple, complementària (CC2). **Dimensió expressió escrita**

Textos escrits i multimèdia (CC19): o Àmbits: vida quotidiana, relacions socials, vida

acadèmica i mitjans de comunicació. o Gèneres de text narratius, descriptius,

conversacionals formals, predictius, persuasius, instructius, expositius, argumentatius i

administratius (carta a l'administració, instància, currículums, sol·licitud de feina, carta

de presentació, formularis). Escriptura com a procés: planificació, textualització i revisió

(CC4, CC15). Presentacions escrites i audiovisuals (CC5, CC23): o Estructuració. o

Suport multimèdia. o Utilització de diferents llenguatges. Cerca d'informació i de

models per a la realització de treballs escrits (CC3). Adequació (CC5, CC19, CC22,

CC23): o Registre lingüístic.

CRITERIS D'AVALUACIÓ

(CURRÍCULUM COMPETENCIAL)

o Adequació lèxica. o Sintaxi adequada a la situació comunicativa. Coherència (CC5, CC21,

CC22): o Ordenació i estructuració dels continguts. Cohesió (CC5, CC21, CC22): connectors i marcadors textuais, procediments per a la progressió del discurs. Correcció (CC5, CC19, CC21): o Puntuació, paràgrafs. o Normes ortogràfiques amb tot tipus d'excepcions. Presentació de l'escrit, tant en suport paper com digital (CC5): o Cal·ligrafia, tipografia. o Portada, organització en títols i subtítols. o Citacions, referències, hipervincles. o Índex, paginació, marges, bibliografia. o Processadors de text. Presentació de l'audiovisual (CC5, CC23): o Combinació d'elements icònics, sonors, textuais. o Programes de tractament de la imatge.

Dimensió comunicació oral Textos orals (CC7, CC8, CC9): o Àmbits: vida quotidiana, relacions socials, vida acadèmica i mitjans de comunicació. o Gèneres de text narratius, descriptius, conversacionals formals, persuasius, predictius, expositius, argumentatius, administratius (carta a l'administració, instància, currículums, sol·licitud de feina, carta de presentació, emplenat de formularis). o Formals i no formals. o Planificats i no planificats. o Recursos verbals i no verbals. Processos de comprensió oral: reconeixement, selecció, interpretació, anticipació, inferència, retenció (CC6). Interaccions orals presencials i multimèdia (CC6, CC7, CC8, CC17, CCD1): o Construcció de relacions socials a l'interior de l'aula i del centre. o Comunicació amb altres comunitats escolars i amb la societat en general (cartes al director, notícies a la premsa, ràdio local o per al web del centre). o Recerca i exposició d'informació. o Assertivitat i manteniment de les pròpies idees. o Debats pautats i reglamentats. o Estratègies comunicatives per a l'inici, manteniment i finalització de les interaccions. o Cooperació i respecte crític envers les diferències d'opinió en les situacions de treball cooperatiu.

Dimensió literària Lectura lliure d'obres de la literatura catalana, castellana i universal i de la literatura juvenil (CC11, CC14). Autors i obres més representatius (CC9, CC10, CC11, CC12, CC14): o Literatura catalana: segles XVIII a XX. o Literatura castellana: segles XVIII a XX. Context històric i social. Gèneres. Corrents literaris. Lectura i explicació de fragments significatius i, si escau, textos complets i adaptats. o Temes i subgèneres literaris. Tòpics. Consulta de fonts d'informació variades per a la realització de treballs (CC3). Estratègies i tècniques per analitzar i interpretar el text literari abans, durant i després de

CRITERIS D'AVUACIÓ (CURRÍCULUM COMPETENCIAL)

la lectura (CC11): o Estructura. o Aspectes formals. o Recursos estilístics i retòrics (anàfora, metàfora, metonímia, símil, antítesi, hipèrton, hipèrbole, paral·lelisme, al·literació, pleonasme, paradoxa, quiasme, sinestèsia, enumeració, asíndeton, polisíndeton, al·legoria). Redacció de textos d'intenció literària, a partir de la lectura de textos d'obres lliures i/o de l'època, utilitzant les convencions formals del gènere i amb intenció lúdica i creativa (CC13).

Dimensió actitudinal i plurilingüe Varietats de la llengua catalana i de la llengua castellana en els diferents territoris on es parlen (CC17). o Factors culturals, històrics i geogràfics explicatius de les varietats. Evolució de les relacions entre llengües en contacte i diversitat de situacions que es produeixen (CC18): o Comparació entre llengües romàniques conegudes. Diversitat de llengües que es parlen a Espanya, a Europa i al món (CC18): o Les famílies lingüístiques. Utilització dels coneixements de llengües en contextos reals i funcions diverses (CC18). o

Semblances i diferències dels sistemes fonètics i la prosòdia de diferents llengües. o Influències entre llengües al llarg de la història i en l'actualitat: manlleus, formes de calc. o Intercanvis comunicatius amb parlants d'altres llengües, per a la formació, instrucció i relació amb l'exterior. Les llengües i els estats, llengües oficials i els factors que les han condicionat, llengües minoritàries (CC17, CC18). **Bloc transversal de coneixement de la llengua** Pragmàtica (CC19): o Registres lingüístics segons la situació comunicativa. o Gèneres de text narratiu, descriptiu, conversacionals formals, predictius, persuasius, instructius, expositius, argumentatius i administratius. o Estructura dels diferents gèneres de text a partir dels paràgrafs i de la puntuació. o Elements de la comunicació. Funcions del llenguatge. o Modalitats oracionals i relació amb el context. L'estil directe i indirecte. Fonètica i fonologia (CC20): o Símbols fonètics amb la pronunciació de fonemes d'especial dificultat. o Patrons bàsics de ritme, d'entonació i accentuació de paraules i enunciats. Lèxic i semàntica (CC21): o Expressions comunes, frases fetes. o Lèxic precís i apropiat a contextos concrets i quotidians. o Àmbit educatiu, social i personal. o Camps lexicosemàntics i lèxic nou, especialment de l'àmbit administratiu. o Mecanismes de formació de paraules (derivació, composició, parasíntesi, sigles, acrònims, manlleus). o Prefixos i sufixos. o Relacions semàntiques (polisèmia, sinonímia, antonímia, homonímia hiponímia, hiperonímia). Canvis en el significat de les paraules (metàfora, metonímia, eufemismes, paraules tabú). Estratègies digitals de cerca lèxica. Morfologia i sintaxi (CC22): o Categories gramaticals. o Funcions sintàctiques. Oració impersonal. Transformació d'estructures actives i

CRITERIS D'AVUACIÓ

(CURRÍCULUM COMPETENCIAL)

CRITERIS D'AVUACIÓ

(CURRÍCULUM COMPETENCIAL)

passives. o Oració composta coordinada i subordinada. Construcció d'infinitiu, gerundi i participi. o Connectors per introduir un tema, relacionar idees, posar èmfasi, donar detalls, introduir conclusions, indicar causa, finalitat, condició, objecció, posicionament davant de diverses opcions. o Elements d'estil (ús d'anàfores, eliminació de repeticions, substitucions pronominals i lèxiques). o Consulta de diccionaris, eines informàtiques de revisió del text, compendis gramaticals i reculls de normes ortogràfiques. Llenguatge audiovisual (CC23): relació entre imatge, text i so. Elements avançats. Entorn personal d'aprenentatge (EPA) i dossiers personals d'aprenentatge (portafolis digitals). (CCD2)

Competències Bàsiques

Les qualificacions finals del curs faran referència al grau d'assoliment de les competències següents. **Específiques de l'àmbit lingüístic:**

Competència 1. Obtenir informació, interpretar i valorar el contingut de textos escrits de la vida quotidiana, dels mitjans de comunicació i acadèmics per comprendre'ls

Competència 2. Reconèixer els gèneres de text, l'estructura i el seu format, i interpretar-ne els trets lèxics i morfosintàctics per comprendre'l

Competència 3. Desenvolupar estratègies de cerca i gestió de la informació per adquirir coneixement

Competència 4. Planificar l'escrit d'acord amb la situació comunicativa (receptor, intenció) i a partir de la generació d'idees i la seva organització

Competència 5. Escriure textos de tipologia diversa i en diferents formats i suports amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística

Competència 6. Revisar i corregir el text per millorar-lo, i tenir cura de la seva presentació formal

Competència 7. Obtenir informació, interpretar i valorar textos orals de la vida quotidiana, dels mitjans de comunicació i acadèmics, incloent-hi els elements prosòdics i no verbals

Competència 8. Produir textos orals de tipologia diversa amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística, emprant-hi els elements prosòdics i no verbals pertinents

Competència 9. Emprar estratègies d'interacció oral d'acord amb la situació comunicativa per iniciar, mantenir i acabar el discurs

Competència 10. Llegir obres i conèixer els autors i les autores i els períodes més significatius de la literatura catalana, la castellana i la universal

Competència 11. Expressar, oralment o per escrit, opinions raonades sobre obres literàries, tot identificant gèneres, i interpretant i valorant els recursos literaris dels textos

Competència 12. Escriure textos literaris per expressar realitats, ficcions i Sentiments

Actitud 1. Adquirir l'hàbit de la lectura com un mitjà per accedir a la informació i al coneixement, i per al gaudi personal; i valorar l'escriptura com un mitjà per estructurar el pensament i comunicar-se amb els altres

Actitud 2. Implicar-se activament i reflexiva en interaccions orals amb una actitud

CRITERIS D'AVUACIÓ **(CURRÍCULUM COMPETENCIAL)**

dialogant i d'escolta

Actitud 3. Manifestar una actitud de respecte i valoració positiva de la diversitat lingüística de l'entorn pròxim i d'arreu

Dels àmbits transversals:

1. Àmbit social:

Competència 8. Realitzar activitats en grup tot utilitzant eines i entorns virtuals de treball col·laboratius

Continguts clau

Els continguts clau, directament vinculats a les competències esmentades són els següents:

1. Comprensió literal, interpretativa i valorativa. Idees principals i secundàries.
2. Estratègies de comprensió per a l'abans, durant i després de la lectura o de la seqüència audiovisual.
3. Estratègies de cerca, ús de cercadors i tractament de la informació per a la construcció del coneixement.
4. Estratègies per a la producció de textos escrits i audiovisuals: l'escriptura i la creació audiovisual com a procés.
5. Adequació, coherència, cohesió, correcció i presentació. Normes ortogràfiques.
Competència 4: Participar a l'aula, al centre i a l'entorn de manera reflexiva i responsable
2. Àmbit Digital
Competència 2: Conèixer i posar en pràctica estratègies i hàbits que intervenen en el propi aprenentatge

Competència 4. Cercar, contrastar i seleccionar informació digital adequada per al treball a realitzar, tot considerant diverses fonts i mitjans digitals

Competència 6. Organitzar i utilitzar un entorn personal de treball i aprenentatge amb eines digitals per desenvolupar-se en la societat del coneixement

Competència 7. Participar en entorns de comunicació interpersonal i publicacions virtuals per compartir informació

Competència 3: Desenvolupar habilitats i actituds que permetin afrontar els reptes de l'aprenentatge al llarg de la vida

Competència 2. Utilitzar les aplicacions d'edició de textos, presentacions multimèdia i tractament de dades numèriques per a la producció de documents

Competència 5. Construir nou coneixement personal mitjançant estratègies de tractament de la informació amb el suport d'aplicacions digitals

CRITERIS D'AVUACIÓ (CURRÍCULUM COMPETENCIAL)

6. Processos de comprensió oral: reconeixement, selecció, interpretació, anticipació, inferència, retenció.

7. Elements prosòdics i no verbals.

8. Textos orals formals i no formals, planificats i no planificats.

9. Períodes literaris i estètics significatius de les literatures catalana, castellana i universal.

10. Autors i contextos sociohistòrics de les literatures catalana, castellana i universal.

11. Lectura i comprensió de textos: estructura, aspectes formals, recursos estilístics i retòrics.

12. Temes i subgèneres literaris. Tòpics.

13. Redacció de textos d'intenció literària.

14. Lectura d'obres de la literatura catalana, castellana i universal, o juvenils.

15. Lectura i escriptura sovintejudes sobre temes diversos i en contextos diferents

Criteris d'avaluació Dimensió comprensió lectora 1. Aplicar diferents estratègies de comprensió lectora per a la lectura de gèneres de text narratius, descriptius, conversacionals formals, predictius, persuasius, instructius, expositius, argumentatius i administratius. 2. Llegir, comprendre, interpretar i valorar textos escrits propis de la vida quotidiana, de les relacions socials, de la vida acadèmica, dels mitjans de comunicació, de l'àmbit laboral i de relacions amb organismes, captant el sentit global, identificant la informació rellevant, extraient informacions concretes, fent inferències, determinant l'actitud del parlant i valorant alguns aspectes de la seva forma i el seu contingut. 3. Identificar, contrastar i seleccionar, de fonts d'informació fiables, els coneixements que s'obtinguin de les biblioteques o de qualsevol altra font d'informació impresa en paper o digital integrant-los en un procés d'aprenentatge continu. 4. Emprar la reflexió gramatical a nivell de la frase i del text per resoldre problemes de comprensió de textos escrits i multimèdia, i per a la revisió progressivament autònoma dels textos propis i aliens. **Dimensió expressió escrita** 5. Aplicar progressivament les estratègies necessàries per produir textos adequats, coherents i cohesionats (planificant, textualitzat, revisant i reescrivint), i integrant la reflexió ortogràfica i gramatical en la pràctica i ús de l'escriptura.

CRITERIS D'AVALUACIÓ (CURRÍCULUM COMPETENCIAL)

6. Escriure textos en relació amb l'àmbit d'ús de la vida quotidiana, de les relacions socials, de la vida acadèmica, dels mitjans de comunicació, de l'àmbit laboral i de relacions amb organismes, i en relació amb la finalitat que persegueixen (narratius, descriptius, conversacionals formals, predictius, persuasius, instructius, expositius, argumentatius i administratius), seguint models.

7. Construir el propi entorn personal d'aprenentatge (EPA) i fer ús dels dossiers personals d'aprenentatge o portafolis digitals per a la gestió de la informació i el progrés de l'aprenentatge.

Dimensió comunicació oral 8. Comprendre, interpretar i valorar textos orals propis de la vida quotidiana, de les relacions socials, de la vida acadèmica, dels mitjans de comunicació, de l'àmbit laboral i de relacions amb organismes, de qualsevol gènere de text estudiat, captant el sentit global, identificant la informació rellevant, extraient informacions concretes, fent inferències, determinant l'actitud del parlant i valorar alguns aspectes de la seva forma i seu contingut. 9. Reconèixer, interpretar i avaluar progressivament la claredat expositiva, l'adequació, coherència i cohesió del contingut de les produccions orals pròpies i alienes, així com els aspectes prosòdics i els elements no verbals (gestos, moviments, mirada...). 10. Aprendre a parlar en públic, en situacions formals o informals, de manera individual o en grup, aplicant estratègies de planificació, textualització i avaluació de l'ús oral de la llengua oral, per a discursos relacionats amb l'àmbit escolar/acadèmic i social i per discursos que tenen com a finalitat exposar i argumentar. 11. Conèixer, utilitzar i valorar les normes de cortesia en les

intervencions orals pròpies de l'activitat acadèmica, tant espontànies com planificades i en les pràctiques discursives orals, analitzant en els debats i tertúlies la validesa dels arguments i interpretant de forma crítica tant la seva forma com el contingut. 12. Emprar la reflexió gramatical a nivell de la frase i del text per resoldre problemes de comprensió textos orals i multimèdia, i per a la revisió progressivament autònoma dels textos propis i aliens. **Dimensió literària** 13. Llegir i comprendre de forma autònoma obres literàries de la literatura catalana, castellana i universal de tots els temps i de la literatura juvenil, properes als propis gustos i aficions, mostrant interès per la lectura. 14. Llegir, comprendre i comentar textos representatius dels segles XVIII, XIX i XX, reconeixent la intenció de l'autor, el tema, els trets propis del gènere al qual pertany i relacionant el seu contingut amb el context sociocultural i literari de l'època, o d'altres èpoques, i expressar la relació existent amb judicis personals raonats. 15. Redactar textos personals d'intenció literària, a partir de la lectura de textos dels segles XVIII, XIX i XX, seguint les convencions formals del gènere, i amb intenció lúdica i creativa. 16. Consultar i citar adequadament fonts d'informació variades, per realitzar un treball acadèmic en suport paper o digital sobre un tema del currículum de literatura, adoptant un punt de vista crític i personal, i utilitzant les tecnologies de la informació. 17. Emprar la reflexió gramatical a nivell de la frase i del text per resoldre problemes de comprensió i expressió de textos literaris, i per a la revisió progressivament autònoma dels textos propis i aliens. **Dimensió actitudinal i plurilingüe** 18. Valorar la importància de la lectura i l'escriptura com a eines d'adquisició dels aprenentatges i com a estímul del desenvolupament personal. 19. Valorar la llengua oral com a instrument d'aprenentatge, com a mitjà per transmetre coneixements, idees i sentiments i com a eina per a l'aprenentatge col·laboratiu i la regulació de la conducta. 20. Reconèixer, conèixer, respectar i valorar la diversitat lingüística i cultural d'Europa i del

CRITERIS D'AVUACIÓ (CURRÍCULUM COMPETENCIAL)

món. 21. Conèixer i emprar els sistemes de comunicació digitals sincrònics o asincrònics, atenent a la direccionalitat de la informació, a l'abast del sistema comunicatiu, al canal comunicatiu i al tipus de dispositiu que s'utilitza, i tenir cura dels aspectes que afecten a la identitat digital pròpia i aliena.

Instruments d'avaluació

Els instruments per avaluar el procés d'aprenentatge que utilitzarem seran els següents:

Per part del docent:

- La carpeta d'aprenentatge, una per unitat didàctica, cal que l'entreguin en la data proposada obligatòriament.
- Rúbrica d'avaluació per a cada unitat didàctica.
- Hi haurà una nota global per avaluació i una nota per a cada uns dels ítems següents (sempre i quan s'hagin treballat): "comprensió lectora", "expressió escrita", "comunicació oral",

“coneixement de la llengua”, “dimensió literària”, “dimensió actitudinal i treball diari” i “correcció lingüística”.

- Prova escrita només per avaluar els continguts de sintaxi, inclosos dins la dimensió coneixement de la llengua”. Hi haurà una prova al final de cada trimestre.
- Exposició oral, sovintejada al llarg del curs.

Per part de l'alumnat:

- Rúbrica d'autoavaluació per als dictats.
- Qüestionaris de la plataforma Legiland

Qualificacions

1. Per aprovar la matèria, cal que l'alumnat assoleixi satisfactòriament tots els ítems que cada avaluació exigeixi. Aquests són:

- Expressió oral
- Comprensió lectora
- Expressió escrita
- Correcció lingüística
- Coneixement de la llengua
- Dimensió literària
- Dimensió actitudinal i treball diari

El grau d'assoliment es farà per mitjà de les següents qualificacions:

AE: assoliment excel.lent

AN: assoliment notable

AS: assoliment satisfactori

NA: no assoliment

CRITERIS D'AVALUACIÓ (CURRÍCULUM COMPETENCIAL)

2. A més de les proves de coneixement de la llengua, cada trimestre es realitzarà la lectura i la valoració d'un dels llibres de lectura designats per a aquest curs, que caldrà superar per aprovar

la matèria.

3. Es pot considerar convenient que els alumnes que no s'hagin presentat a una prova, per motius justificats, facin l'examen un altre dia. No s'ajornarà cap examen sense justificació.

4. La correcció lingüística es valorarà segons acord de departament.

Pel que fa a la correcció lingüística, inclosa dins de la dimensió del "coneixement de la llengua", el criteri que s'aplicarà és el següent:

- Si l'alumne/a fa entre 0 i 1 error lingüístic, obtindrà una qualificació d' AE
- Si l'alumne/a fa entre 2 i 3 errors lingüístics, obtindrà una qualificació d'AN
- Si l'alumne/a fa entre 4 i 6 errors lingüístics, obtindrà una qualificació d'AS
- Si l'alumne/a fa 7 errors o més, obtindrà una qualificació de NA

Aquests criteris s'aplicaran en textos d'aproximadament 20 línies. Si en alguna activitat, el text excedeix aquesta llargària, se'n farà una adaptació.

Recuperacions: per facilitar l'assoliment de les dimensions NA, es realitzaran recuperacions al llarg del trimestre. En cas de no aconseguir superar-les, es plantejaran recuperacions trimestrals i, si fos necessari, finals. El descompte ortogràfic indicat s'aplica en totes les recuperacions.

CRITERIS D'AVUACIÓ

(EN SITUACIÓ DE CONFINAMENT)

En situació de confinament a causa de la COVID-19 el seguiment de les classes es farà de forma telemàtica en l'horari que sigui determinat per l'equip directiu. Pel que fa als instruments d'avaluació, les proves escrites de sintaxi seran substituïdes per treballs. No obstant això, es mantindrà el lliurament de la carpeta d'aprenentatge de cada unitat que serà realitzada de forma digital.